

Til Kunnskapsdepartementet

Høring, Forslag til forskrifter om femårige grunnskolelærerutdanninger

1) Forslag til rammeplan 1-7

Vi er glade for at begynneropplæring er en mulig masterfordypning på 1-7.

Vi vil likevel påpeke at forskriftene er lite spesifikke hva gjelder språk-, lese-, skrivevansker, tidlig innsats og særskilte behov. Dersom de ferdigutdannede lærerne skal kunne "iverksette tidlige tiltak", "identifisere særskilte behov hos barn", "sikre progresjon i begynneropplæring i norsk..." og "i arbeid med grunnleggende ferdigheter og kompetanser", er det avgjørende at språk-, lese-, skrivevansker, tidlig innsats og særskilte behov utgjør en viktig del av

- 1) norskfaget (for de som ikke velger masterspesialisering begynneropplæring) og
- 2) masterspesialiseringen i begynneropplæring

2) Forslag til rammeplan 5-10

De ferdig utdannede lærerne skal blant annet kunne "identifisere særskilte behov hos elever [...] og raskt iverksette nødvendige tiltak", ha "inngående kunnskap om videreutvikling av grunnleggende ferdigheter og kompetanser, vurderings- og prøvesystemer".

Dette er fine og viktige mål – som vanskelig lar seg gjennomføre med det forslaget til rammeplan 5-10 som nå foreligger: Det er ingen mulighet for annet enn undervisningsfag som fordypning (90 p) på master (vi etterlyser mulighet for å kunne velge spesialpedagogikk, jf under), norsk er ikke et obligatorisk fag, ei heller er det presisert på samme måte som for 1-7 at grunnleggende ferdigheter skal være del av alle fag. Vi mener derfor at videreutvikling av grunnleggende ferdigheter og fagenes ansvar for grunnleggende ferdigheter, er falt ut, hvilket er svært uheldig.

Alle lærere bør ha noe kunnskap om lese- og skrivevansker, da barn med denne typen vansker fins i alle klasserom.

Vi mener fremdeles, slik vi påpekte i september 2015, at masterfaget i 5-10 også må kunne være et skolerrelevant fag. Dette er spesielt viktig for å ivareta tema innenfor tilpasset opplæring/spesialpedagogikk (eks lese- og skrivevansker, språkvansker). Behovet for slik kunnskap avtar ikke jo eldre elever blir, og vi frykter at dette ikke vil bli ivaretatt gjennom en

MA 5-10 slik forslaget foreligger nå. Flere nasjonale utredninger påpeker dette behovet [særskilte behov], bl.a. utredningen om spesialpedagogikk fra 2014 (<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/Spesialpedagogikk-ma-inn-i-alle-larerutdanningene/id764124/>), hvor det ble konkludert med større behov for integrering av spesialpedagogikk i lærerutdanningene.

Norske klasserom har en stor andel elever som sliter med språk-, lese- og skrivevansker (definert som høgfrekvente vansker som gir store læremessige konsekvenser i skolen). Lesesenteret fikk nylig i oppdrag av Kunnskapsdepartementet å lede *Nasjonal strategi for språk, lesing og skriving 2016-2019*, hvor målet er å styrke skole- og barnehagepersonalets kompetanse til å identifisere og tilrettelegge spesielt for barn og unge med språk-, lese- og skriverelaterte vansker. Strategien vektlegger kompetanseheving på språk-, lese- og skrivevansker – for barnehagelærere og lærere i hele grunnopplæringen – *fordi kunnskapen på dette feltet i dagens barnehage og skole ikke er god nok*. Det er helt nødvendig at kommende lærere på alle trinn har solid kunnskap om dette.

Vi vil derfor på det sterkeste anbefale at masterfaget også for 5-10 må kunne være et skolerelevant fag, og dekke tema innenfor tilpasset opplæring/spesialpedagogikk (språk-, lese-, skrivevansker).

3) Diverse

- Det er ellers positivt at det settes et skille mellom profesjonsfag og skolefag med hensyn til masteroppgaven. Dette bidrar til økt fokus på faglige og fagdidaktiske kunnskaper i GLU-utdanningen og til mer fordypning i fagspesifikke og fagdidaktiske tema. Samtidig vil den noe utydelige plasseringen av emnet vitenskapsteori og metode kunne komplisere dette. Vi vil foreslå at emnet inngår i masterfaget.
- Det er svært positivt at det settes tydelig føring for at masteroppgaven skal være solid forankret i fagdidaktikk og/eller i faget. Samtidig bør masteroppgaven omtales som profesjonsrettet og "praksisrelevant" framfor "praksisorientert". Dette fordi sistnevnte kan tolkes for snevert som klasseromsforskning. En slik fortolkning kan hindre framvekst av kunnskap knyttet til fag i skolen og fagdidaktikk i vid forstand.
- Den utstrakte bruken av begrepet "forskning" i planen kan med fordel tones ned, samtidig som planens generelle ambisjonsnivå i noe større grad bør realitetsorienteres, både når det gjelder emnebredde og kunnskapsnivå.
- At BA-oppgaven erstattes av en FoU-oppgave gjør at oppgaven nå framstår som mer utydelig og mindre faglig forankret. Denne bør gjøres mer faglig ved å legge den til skolefagene framfor en delt løsning mellom profesjonsfag og skolefag. Dette vil skape mer fordypning og grundigere forberedelser til selve masteroppgaven.
- FoU-oppgaven bør bedømmes slik at godkjenning forutsetter et nivå som tilsvarer karakteren C eller bedre.
- Forskriften må presentere alternativer for de studentene som ikke fullfører masterstudiet sitt – og foreslå kompetansebevis/vitnemål som disse studentene kan få.
- Vi vil sterkt fraråde innføring av nasjonale obligatoriske deksamener. Slike vil føre til økt byråkratisering for både studenter og ansatte og til overstyring av lokalt innovasjons- og utviklingsarbeid rettet inn mot undervisningen.